

Occitans pirinencs a la vall de Canet de Mar al segle XVII. La matrícula dels francesos del 1637

Les XVI Trobades Culturals Pirinenques s'engloben dins la temàtica *Els Pirineus marítims*. Una interessant interrelació d'aquest context és la que es pretén mostrar, malgrat que sigui segurament a mode de pinzellada, amb aquesta comunicació. Canet de Mar, un poble marítim de la costa del Maresme, com a indret de residència i afincament d'alguns occitans vinguts de l'altre costat dels Pirineus, a mitjan segle XVII.

Després de la sentència arbitral de Guadalupe, signada el 21 d'abril del 1486 per Ferran II d'Aragó, la permissivitat del moviment poblacional per la corona va permetre importants fluxos migratoris. No ens ha d'estranyar, doncs, que consultant documentació de final de segle XV i tot el XVI, trobem nous poblaments establerts a la vall de Canet, que tenia parròquia pròpia sota l'advocació de Sant Pere i Sant Pau des del 1461, però que no va ser municipi independent de Sant Iscle de Vallalta fins a l'any 1599.

Tot fa indicar que a mitjan segle XVI hi ha haver una important migració francesa i nord-catalana cap als pobles del litoral marítim català, entre elles cap a les viles costeres de l'actual comarca del Maresme. Segurament aquest flux poblacional era a causa de les guerres de religió que sofrí el regne de França en aquella centúria. Aquests nous poblaments inicialment no ho van tenir fàcil per integrar-se en aquella societat arcaica que hi havia a la vall de Canet, majoritàriament rural i menestral. Van ser exclosos i apartats de la "Major i més sana part de la població de la Vall", nomenclatura que utilitzaven per identificar-se el grup de famílies històriques de l'actual terme de Canet. Destaquem diversos nous poblaments amb l'ofici de preveres, pastors, serradors, treballadors i majoritàriament mestres de cases, que es documenten en pergamins canetencs del 1527 al 1600.¹ Bona part

Sergi Alcalde i Vilà,
arquitecte tècnic
Centre d'Estudis
Canetencs (CEC)
Centre d'Estudis
Lluís Domènech i
Montaner (Cedim)

Fragment de litografia
del 1818, amb nucli
urbà de Canet. (Arxiu
CEC)

Vista actual de Canet de Mar. (Arxiu CEC)

Perspectiva on es mostra can Manau. (Arxiu CEC)

d'ells, qui sap si per intentar cohesionar-se i adquirir més rellevància i pes dins la societat local, van fundar, el 3 de novembre del 1549, la "Confraria, vulgarment dita dels Estrangers, instituïda i fundada a l'altar de Sant Marçal de la parroquial església de Sant Pere i Sant Pau de Canet".²

A la centúria següent, en el primer terç del segle XVII, les relacions hispanofranceses es van crispar, fins a iniciar-se l'any 1618, fins al 1648, la denominada Guerra dels 30 anys. Dins aquest context, la monarquia espanyola, dirigida pel primer ministre Gaspar de Guzmán i Pimentel, comte duc d'Olivares, va posar l'ull sobre aquells nousvinguts, molts simples menestrals que, en bona part dels casos, s'havien emmaridat i arrelat familiarment en el territori, integrats sense crear confrontacions. La idea que exposà el ministre era la possibilitat que aquests nord-pirinencs realitzessin tasques d'espionatge, per tal d'assessorar convenientment els exèrcits francesos de les debilitats de les places

del territori català. S'ordenà aleshores el que coneixem com *la matrícula dels francesos*. D'aquesta manera, com bé apunta Alexandra Capdevila, "El 30 de juny de 1636, per a donar més eficàcia a les mesures discriminatòries i d'exacció fiscal contra els francesos residents, s'ordenà la confecció d'una minuciosa matrícula. Hi havien de constar tots els francesos establerts a la costa catalana, des de Salses a Tortosa".³

Malauradament per als catalans, la signatura del tractat dels Pirineus, l'any 1659, amputà part dels històrics territoris transpirinencs i els oferí a la corona francesa. Podem rememorar les regions del Rosselló, el Vallespir, les Fenolledes, el Conflent, el Capcir i part de la Cerdanya. No podem obviar tampoc la presència canetenca en els afrontaments militars d'aquella cruel guerra, on es documenten uns quants compatricis que morien defensant el Rosselló.⁴

En el cas que ens ocupa de Canet de Mar, sabem que aquesta interessant matrícula o inventari va ser ordenat per Enric d'Aragó i Folch de Cardona, duc de Sogorb i de Cardona, lloctinent i capità general del Principat de Catalunya. Així, el 13 de maig del 1637 el notari Joan Baptista Palma, i Joan-Jaume Graciosa, nunci de la cort de la batllia de Montpalau, amb aprovació dels jurats de la Universitat de Canet (ajuntament), es van posicionar a la plaça pública i van llegir el següent manifest: "Per quant, i a tenor de la present, a tots y qualsevols francesos, així casats com solters que desde la hora present fins

demà a mig die comparescan sots pena de dos cents ducats de or de Aragó, y altres penes. E sots les mateixes penes per a totes y qualsevols persones de qualsevol grau, estament, o condició que sien, dins lo mateix termini no causin denúncia a los francesos".⁵

La vila de Canet de Mar de mitjan segle XVII es calcula que tenia al voltant d'uns 1.500 habitants. Majoritàriament coexistien el sector agrícola, amb els pagesos propietaris, els bracers o menestrals, amb l'incipient sector marítim, amb dues petites

Façana principal de can Manau. (Arxiu CEC)

drassanes,⁶ que seran l'embrió de la important efervescència marítima canetenca del XVIII. On destacaran rellevants comerciants, tant amb la península, com amb el mar bàltic i el continent americà, així com un fort bagatge amb oficis purament de navegació i de construcció naval, com pilots, mestres d'aixa, calafats, corders, clavataires, etc.

No puc deixar d'anotar que, a la drassana canetenca del Sant Crist del Pla, a part de nombroses embarcacions com bergantins, paquebots, sageties, pollancre i barques de mitjana, es va construir i varar, l'any 1849, la fragata *Paulita*, de 840 tones, i que va ser catalogada com l'embarcació de fusta més grossa construïda arreu de Catalunya.

Retornant, però, als fets ocorreguts en el remot Canet dels dies 13 i 14 de maig del 1637, a la totalitat dels interrogats, se'ls van formular les següents preguntes: nom i cognoms, població d'origen i bisbat, edat, temporalitat a Catalunya i en quina població, estat civil, existència de fills, béns i propietats, parents i forma de subsistència.

En total a Canet es van formalitzar 67 inscripcions o anotacions d'occitans localitzats en aquelles dates a la vila⁷ que es poden analitzar en el següent quadre resum:

Matrícula dels francesos localitzats a Canet l'any 1637 – Per a un total de 67 Interrogats	
Estat civil	
32 eren solters (47%)	35 eren casats o vidus (52%)
Residència habitual	
43 residien permanentment a Canet (65%)	24 retornaven anualment a França (35%)
Professions	
56 eren pagesos (83,5%)	3 eren pescadors (4,5%)
3 eren serradors (4,5%)	2 eren mestres de cases (3%)
1 era cirurgià (1,5%)	1 era sabater (1,5%)
1 era pastor (1,5%)	
Béns en propietat	
6 tenien béns en propietat (9%)	61 no tenien propietats (91%)

Si entrem en profunditat a analitzar les dades, veurem que gairebé la meitat eren solters (32 solters, respecte a 35 casats), fet que ens mostra que no sempre la vinguda cap a nous territoris, amb bones perspectives econòmiques, garantia que s'establissin permanentment a aquí, esposant-se i conseguint un *modus vivendi* estable. A la consulta de l'indret de residència habitual, gairebé dos terços (43 respecte a 24) respongueren que residien

Retaule major de l'església parroquial de Calonge. (Arx. Centre Exc. Catalunya)

d'oficis són gairebé anecdòtics. És el cas de sols 3 pescadors, que eren: Joan Labera, Joan Alrích i Joan Bonafont. També 3 buscarols i serradors, que eren: Antoni Briera, Climent Còtia i Pere Huguet. Dos mestres de cases, que eren: Joan Vinyes i Pere Vaquer. I per últim, un sol cirurgià, que era: Joan Feraut i Serra. Un sol sabater, que era: Domènec Coretx o Coreig. I un sol pastor, que era: Joan Vegueria.

Una altra informació prou valuosa és la del nombre d'interrogats que declaraven tenir propietats a la vila. Aquesta part ínfima dels occitans, majoritàriament casats, eren els que els havien anat prou bé les coses. No ens ha d'estranyar localitzar alguns dels nousvinguts com a segons marits de viudes canetenques, amb cert nivell econòmic, per ser pubilles o esposes vídues d'hereus de la vila. Així, sols 6 dels interrogats (un 9%) confessaren posseir béns i els 61 restants (el 91%), respongueren "No tengo bienes".

També permet endinsar-nos en la forma de vida d'aquells occitans. Gran part d'ells, davant la consulta de la forma de subsistència, respongueren que "Vivo de mi jornal", "vivo de mi oficio", o en el cas

habitualment a Canet o en territori català, i el terç restant (24 individus), que eren migrants anuals, sobretot per a les tasques del camp, i que feien periòdicament el camí de retorn cap a França. La major part van respondre amb les mateixes paraules: "Revengo en esta provincia y villa, y voy y vengo cada año de Francia".

Una altra anàlisi interessant és subdividir els interrogats per les seves professions. Majoritàriament, com es veurà més endavant, solien ser originaris de regions de l'interior i per tant el seu ofici a Canet se centrava exclusivament al conreu de la terra, com a pagesos o treballadors (57 dels interrogats), mentre que la resta

Casa i Torre Macià de Canet. (Arxiu Sergi Alcalde)

d'algun dels pescadors, que "vivo de lo que gano pescando", i en el del pastor, que digué: "vivo de pasear el ganado". D'aquells 67 occitans interrogats, podem destacar-ne cinc, per les seves singularitats. Alguns, com tot seguit es veurà, són rellevants per ser els iniciadors d'interessants famílies que adquiririen rellevància en el Canet dels segles successius. D'altres, però, per algun fet anecdòtic relacionat amb aquell intimidant interrogatori.

Mas Catà i Agulló, d'on era hereu el pagès Bartomeu Catà. (Arx. Centre Exc. Catalunya)

Pere Manaut, treballador, causant de la denominació de Can Manau

Pere Manaut és un dels exemples típics d'occitans residents i emmaridats a Canet. En el seu interrogatori responia: "Me llamo Pere Manaut, labrador en esta villa habitante. Dixo señor yo soy natural del lugar de Beauchaot obispado de Comenge reyno de Francia. De edad de quarenta y quatro años poco mas o menos y habrá veynte y seys que resido en esta provincia y veynte y tres en esta villa. Soy casado con Catharina Berfull natural de esta villa, y de ella tengo tres hijos, el mayor de doce años, otro de diecisiete y otro de dos. No tengo bienes ni parientes, y vivo de mi jornal".

La seva muller, Caterina, va morir dins la morberia de prop l'actual Santuari de la Misericòrdia, l'any 1652, durant la pesta bubònica o contagi, que assolà bona part de la costa catalana a la meitat del segle XVII.

Els tres fills que tingueren van ser Jaume Manaut i Berfull, mariner; Joan Manaut i Berfull, que finà amb 13 anys, i el seu altre germà Salvador, que ho féu amb 8 anys. Aquests dos últims moriren l'any 1653, per les mateixes causes que la mare. A Pere Manaut se'l coneixia a Canet com a *Pere Manau*, segurament per manca de domini del lèxic francès. Sabem que finà a la nostra vila a l'edat de 80 anys, l'11 de desembre del 1674. Per tant tingué una prolífica vida. Va ser el causant de la denominació d'un edifici, reformat pels seus descendents Ferrer, navegants i mestres d'aixa del segle XVIII i principi del XIX, conegut a Canet per Can Manau. Un casalot d'estil barroc, amb brancals de pedra en totes les seves obertures, ubicat al carrer Romani número 27, un dels més destacats i emblemàtics del barri del Castellet de Canet.

Al mateix habitatge de Can Manau, a l'últim terç del segle XIX, i durant diverses

Perspectiva del carrer Major de Canet, final segle XIX. (Arxiu CEC)

El cantant, actor i poeta Ovidi Montllor i Mengual (Internet)

Perspectiva de Canet, en primer terme, emmarcant la casa Roldorat. (Arxiu Sergi Alcalde)

generacions, hi va residir i exercir la medicina homeopàtica el doctor Isidre Casellas i Vidal.⁸ No deixa de ser anecdòtic el record de les petites píndoles que Caselles fabricava i que comercialitzava dins de bossetes. Teòricament un curaven gran nombre de malalties, però no només dels humans, sinó que també tenia efecte sobre els cavalls! I d'altra banda, perquè, durant unes quantes dècades, des del 1980, va ser la residència del cantautor, escriptor i poeta alcoià Ovidi Montllor i Mengual, intensament vinculat a Canet. Per últim, a les darreries del segle xx, el complex es reconvertí en una casa de colònies escolars.

Jaume Alió, treballador, primigeni dels Alió escultors i avantpassat de Can Llió.

Jaume Alió mostra l'exemple d'embrió per a futures generacions fortament arrelades a Canet. En el seu interrogatori responia: "Me llamo Jaume Alió, labrador en esta villa habitante. Dixo señor yo soy natural del lugar de Momères obispado de Tarbes reyno de Francia. De edad de cinquenta años poco mas o menos y habrá quarenta que resido en la provincia y veinte y siete en esta villa. Soy casado con Margarida

Soler natural de Sant Iscle de Vallalta obispado de Gerona. No tengo bienes ni parientes y tengo tres hijos, el mayor de 22 años casado y otro de 19 y otro de seys, y una hija, y vivo de mi jornal". Sabem que era fill de Domènec Alió i d'Anna. En el moment de l'interrogatori, es trobava emmaridat amb Margarida Soler, però se sap que era la seva segona esposa. S'havia emmaridat inicialment amb Antinga, de la qual es desconeix el cognom. I després del traspàs de Margarida, l'any 1647, es va tornar a casar, l'any següent 1648, amb Marianna, vidua de Benet Plana.

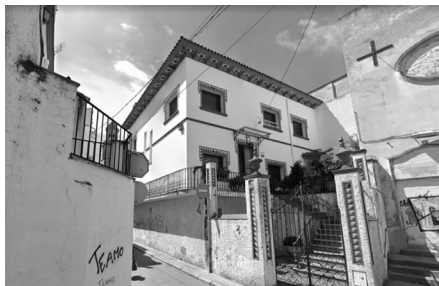
Dels seus fills, destacarem l'hereu, Jaume Alió, que emmaridà l'any 1634 amb Estàsia Pujades de les Basses, filla d'una important masia de la vall de Canet. Un altre dels fills, Salvador Alió, que és el que ell declara que té 19 anys en el moment de l'interrogatori, va fer-se fuster i escultor. Casat l'any 1641 amb Caterina Farges, van ser els progenitors dels germans Pere (*1646-+1683) i Marià (+1684) Alió Farges, també escultors de finals del xvii, que assoliren fama i rellevància en l'execució de retaules, mobiliari litúrgic i d'embelliment

d'esglésies. Podem escatar, entre d'altres, que van ser obra d'aquesta família el retaule major de la parroquial de Calonge (1646), la intervenció del retaule del Roser de Sant Vicenç de Montalt (1648), el retaule del Sant Crist i dels Àngels de Sant Pere de Vilamajor (1662) o el retaule del Santíssim Sagrament de la parroquial de Blanes (1685). Jaume Alió sucumbí al flagell de la pesta bubònica i finà el dia 28 de març del 1652.

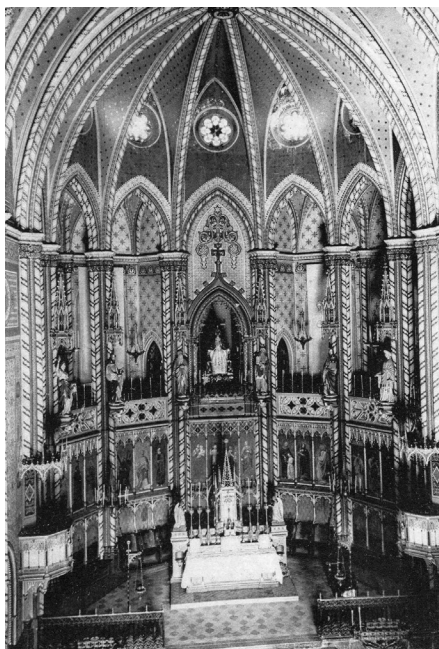
Fins no fa gaires anys, a Canet encara existia la carnisseria i tossinera de la família Ribas, coneguts com *els de Can Llió*. Aquest mot no és sinó la deformació del cognom Alió. Els Ribas són descendents dels Xiqués-Goday, i aquests alhora dels Xiqués-Alió, hereus de la branca dels Alió-Pujades de les Basses, que, com he comentat, el formava el primer fill de l'occità interrogat Jaume Alió. Per tant, podem afirmar que avui dia, a Canet, quan anomenem la família de Can Llió ens remuntem a aquell primer bracer Jaume Alió procedent de Momères i que va ser un dels declarants de la matrícula del 1637.

Gerard Claramunt, treballador denunciat

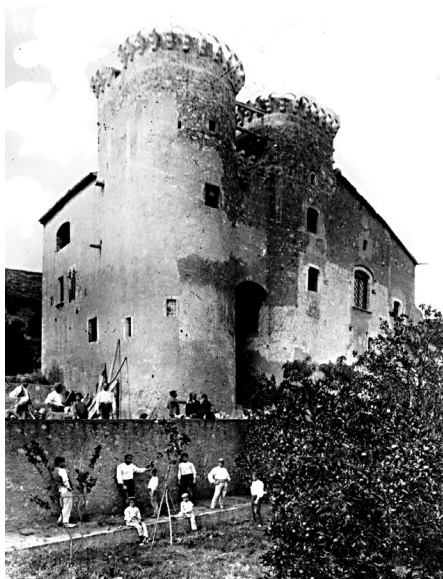
Gerard Claramunt va viure en la pròpia carn les conseqüències del temor imposat a l'entorn de l'execució de la matrícula de francesos. No hem d'obviar que, en el moment de la lectura del manifest a la plaça pública de Canet, un dels punts referenciats mostrava clarament les repercussions per als que amaguessin i ajudessin algun francès a escapar-se de l'interrogatori. Recordem que s'imposava: "... sots pena de dos cents ducats de or de Aragó, y altres penes. E sots les mateixes penes per a totes y qualsevols persones de qualsevol grau, estament, o condició

Imatge actual de la casa Roldorat. (Internet)

Interior del santuari de la Misericòrdia de Canet abans del 1936. (Arxiu Sergi Alcalde)

Façana principal de la casa Forta de Canet, dècada 1880. (Arxiu CEC)

que sien, dins lo mateix termini no causin denúncia a los francesos”.

Així, localitzem Bartomeu Catà (*1603-+1649), pagès i hereu de l'important Mas Catà i Agulló de Canet, conegut popularment com a Can Catà del Terme. Bartomeu, preveient possibles repercussions vers ell, per si se l'acusava d'encobridor, i essent conscient que Gerard Claramunt, trobant-se impossibilitat per malaltia, no podria presentar-se a declarar, va decidir informar-lo i elevar la corresponent denúncia.

D'aquesta manera, es pot llegir l'informe següent: “Barthomeu Cathà labrador en esta villa habitante. Dixo señor yo tengo en mi casa a un francès que se llama Geraldo Claramunt labrador. No sé de que lugar es de Francia. Serà de edad de cuarenta años y segon dice habrá veynte años que reside en esta villa y provincia. Es soltero, no tiene bienes ni sé que tenga parientes. El qual por estar malo en la cama se denuncia a Vuestra Merced, el qual vive de su jornal”.

Sabem que Gerard Claramunt sobrevisqué a la malaltia. Va continuar residint a Canet fins al 1647, quan traspassà, encara solter, a l'edat de 52 anys.

Joan Alrich, pescador que va saber triar bé amb qui casar-se

Joan Alrich, originari de la ciutat de París, va arribar a Canet durant el canvi de segle *xvi* al *xvii*. Era fill de Nicolau Alrich i de la seva muller Margarida. Pescador de professió, ja tenia una edat avançada en el moment de respondre a l'interrogatori, en el qual digué el següent: “Me llamo Joan Alrich, pescador en esta villa habitante. Dixo señor yo soy natural de la Ciudad de París, reyno de Francia, de edad de sesenta y cinco años poco más o menos, y habrá cinquenta y uno que residido en esta provincia y villa. Soy casado con Anna Estradera, natural de esta villa y de ella tengo tres hijos. El mayor de veynte y cinco años, otro de diez y ocho y otro de diez y seis, y tres hijas, dos de ellas casadas. Y poseo en esta villa en la Calle Mayor una casa y en el termino una viña de dos hombres de cavadura. No tengo parientes y vivo de mi jornal”.

Alrich és el clar exemple de la fortuna ben assolida. Emmaridà l'any 1602 amb Anna Estrader, filla del pescador Bartomeu Estrader i de Margarida, que curiosament també era la pubilla dels béns de la casa Estrader de Canet. Era el que avui en diríem *un bon partit*. Per tant, Anna va aportar al matrimoni un ric i bast patrimoni. No és estrany, doncs,

documentar que en el seu casament constessin com a testimonis els respectats "Benet Prats, pescador, i Jaume Macià, negociant, tots dos familiars del Sant Ofici de la Inquisició en la vila de Canet".⁹

El mateix Alrich confessava posseir una casa al carrer Major, és a dir al vial de més importància dins el nucli urbà canetenc. Amb Anna Estrader van ser prolífics amb descendència, atès que es documenten fins a 10 fills batejats a Canet. Malgrat això, com ell mateix reconeix, l'any 1637 sols li sobreviuen 3 nois i 3 noies. El seu fill primogènit, Salvador, va seguir l'ofici familiar de pescador i mariner. L'altre fill, anomenat Pau, es va dedicar al transport ordinari de mercaderies, essent traginer. Però potser la que més bé va exemplificar el nivell econòmic familiar va ser una de les filles, na Julita Alrich i Estrader (*1604-+1679). Emmaridà en primeres amb l'apotecari Joan Aregall i un cop vídua, ho va tornar a fer amb Pau Golart, també apotecari. Malgrat els dos casaments, no va tenir descendència amb cap dels marits. En el seu testament, deixava hereva dels seus béns, entre ells una vinya, un celler amb diversos cups i una casa de 2 cossos al carrer Major (possiblement la dels seus pares), la seva neboda Julita Alrich, a qui ella era padrina. També és interessant destacar part de les seves últimes voluntats, entre elles: "Vull i escolleixo la meva sepultura dins la Iglesia Parroquial de Canet, amb lo abit del pare Sant Francesc, essent enterrada davant la Capella de la Puríssima Concepció de Maria". Fet que demostra l'elevat nivell econòmic que havien assolit.

Antoni Briera, serrador avantpassat de l'alcalde Briera

Per últim, el cinquè exemple escollit és el del serrador Antoni Briera, procedent de la ciutat de Lió. Briera va ser el patriarca d'una nombrosa descendència, de la qual en les properes línies destacarem algun personatge rellevant per a la llarga història de Canet. L'any 1637, en el moment de l'interrogatori, tenia 36 anys i ja estava casat amb Maria Aranyó, filla de Sant Iscle de Vallata, el poble originari i veí de Canet de Mar. El seu testimoni deia així: "Me llamo Antonio Briera, serrador en esta villa habitante. Dixo señor yo soy natural del lugar de Lió, reyno de Francia. De edad de treynta y seis años poco mas o menos, y habrá catorze que resido en esta provincia y revengo en esta villa. Soy casado con Maria Aranyó, natural de Sant Iscle de Canet, obispado de Geron, y de ella tengo un hijo pequeño. No tengo bienes ni parientes y vivo de mi oficio".

Amb Maria Aranyó no sols van tenir Climent Briera, el primogènit, que emmaridà l'any 1668 amb Maria Codina, sinó que tingueren a tres fills més: Pere, que es féu clergue i traspassà l'any 1684; Francesc, que es va decantar per l'ofici de mariner i s'esposà l'any 1678 amb Margarida Carbonell, i per últim Esteve, que es va fer

Francesc d'Asís Briera i Fors, alcalde de Canet (Arxiu CEC)

Grup musical La Trinca. A la dreta Miquel Àngel Pascual (Internet)

teixidor de lli i emmaridà vers l'any 1688 amb Margarida Vilar.

La branca de descendents dels Briera que més rellevància va tenir va ser la de la nissaga del primogènit, en Climent Briera i Aranyó (+1722), negociant. El seu fill Joan Briera i Codina, mariner, s'emmaridà l'any 1702 amb Maria Pinoleu i Roldorat, coneguda per Maria Roldorat, perquè, tot i ser filla de Guillem Pinoleu Delcorçats, també francès, la seva mare era la pubilla de la casa Roldorat de Canet. Per tant, Joan Briera va entrar de gendre a can Roldorat. Els fills d'aquest matrimoni

seran destacats patrons i mariners. Destacarem, per exemple, Climent Briera i Roldorat, mariner, hereu de la Casa Rodorat de Canet, que se situava al carrer del Gram número 21, molt a prop de l'església parroquial. És curiós destacar que aquest habitatge havia format part, ancestralment, de l'antic Mas Bigues de Canet, amb restes arqueològiques d'una vila romana sota els seus fonaments. L'habitatge persistí, amb diverses reformes en les façanes, fins a l'últim terç del segle xx, quan els propietaris Jover van vendre-la a Miquel Àngel Pascual, membre del trio de cantautors humorístics La Trinca, que va reformar-la íntegrament i li va donar l'aspecte actual.

Una altra branca dels Briera, iniciada pel mariner Francesc Briera i Roldorat, germà de Climent, serà coneguda com *els de Can Sé*. Amb seu familiar en una casa del carrer de la Caldeta, d'aquesta família en sorgí Francesc d'Asís Briera i Fors (*1817-+1873), que va ser alcalde de Canet de Mar (1852-1853), coincidint amb l'any 1853, quan es va enderrocar la vella ermita de la Misericòrdia per construir l'actual santuari, projectat per l'arquitecte municipal de Barcelona, Francesc-Daniel Molina i Casamajó.

El serrador francès Antoni Briera, primer d'aquesta llarga nissaga, morí l'any 1667 a una edat innexacta, malgrat que en el llibre d'òbits parroquial li van atorgar al voltant de 70 anys.

Conclusions

Com s'ha pogut veure en el petit estudi compost pels paràgrafs anteriors, alguns dels francesos obligats a declarar en aquella matrícula del 1637, malgrat que siguin pocs, van esdevenir progenitors de famílies que assoliren reputació i bon posicionament econòmic en la societat canetenca dels segles posteriors.

Hagués estat summament interessant mostrar la coincidència de l'origen proper a Sureda d'alguna de les persones transpirinenques documentades, i així fer-ho rodó amb la trobada celebrada enguany; no ha estat el cas. La zona més propera, i d'on vingueren bon nombre dels personatges, és de les rodalies del comtat de Foix, i es troben documentades als interrogatoris les poblacions de Varilhes, Crampagnac, Sant Joan de Verges, Roquefort, Quillan, Bénaix, Montferrier i Roquefixade.

Igualment, també voldria aprofitar per mostrar a mode d'exemple que qui escriu aquesta comunicació descendeix de dos dels francesos canetencs interrogats l'any 1637. D'una banda, del pescador de Castellnou Joan Bonafont, i de l'altra, del treballador de Momères, abans contextualitzat, Jaume Alió. Així mateix, també de Joan Masens, bracer de Castellnou, resident i interrogat a la població maresmenca de Malgrat de Mar. Aquesta simple puntualització mostra que bona part dels canetencs actuals també descendim d'aquells migrants nord-pirinencs del segle XVII que van arribar a Canet buscant una oportunitat i en bona mesura van saber establir-s'hi i interrelacionar-se socialment i econòmicament.

Coincidència gratificant, com a nota final

Gràcies a la visita posttrobada, al complex recuperat del Martinet de Sureda, a l'inici del camí que porta a l'indret, destaca un cartell anunciador amb el text següent: "El Martinet - Marqués d'Oms, senyor de Sureda, 1784". No deixa de ser curiós el caprici del destí: qui m'havia de dir a mi, un canetenc vingut espontàniament a aquesta trobada, que localitzaria a la població de Sureda vincles amb una important família canetenca. Em sorprengué veure documentada la família Oms, i és que aquest marquès d'Oms que se cita que no era un altre que Josep d'Oms i de Tord, nomenat marquès d'Oms l'any 1767 pel rei Lluís XV de França, era descendent dels Oms, senyors de Tatzó de Vall, família que a mitjan segle XIV, emmaridaren una de les seves filles, anomenada Saurimunda, amb Bernat II de Canet i de Besora, cavaller i hereu de la casa Forta de Canet de Mar (avui castell de Santa Florentina).

Notes

- 1 - Vegeu *Catàleg de Pergamins de Canet de Mar. Volum I*. Coordinat per Carme Muntaner i Alsina. A: *Col·lecció d'Estudis de Patrimoni*. Volum 7. Desembre 2015.
- 2 - Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar (AHFF). Notari Jaume Josep Coll. Manual 6. Fulls 60-72.
- 3 - CAPDEVILA, ALEXANDRA "La Matricula de 1637. Una radiografia dels francesos residents al Maresme". A: *Analys de l'Institut d'Estudis Gironins*. Vol. XLIV. 2003. Girona. Fulls 233 a 246.
- 4 - ALCALDE, Sergi "La casa Buscarons de Canet. L'origen de la nomenclatura de la riera Buscarons". A: *El Sot de l'Aubó*. Butlletí número 71. Maig 2020. Fulls 27-35.
- 5 - Arxiu Corona d'Aragó (ACA). Lligall 551. Quadern 1. Fulls 297-310.
- 6 - Eren les drassanes del Cavaio i la del Sant Crist del Pla.
- 7 - Es pot consultar la llista completa a la web del Centre d'Estudis Canetencs (www.centrestudiscanetencs.cat). Apartat Fons Documentas / Arxius Privats i altres documents de Canet / Matricula dels Francesos a Canet 1637.
- 8 - ARCAS, Francesc *Maries i vida agrària a Canet*. Edicions Els 2 Pins. Setembre 1998. Pàg. 53.
- 9 - Per saber-ne més sobre els familiars del Sant Ofici de la Inquisició a Canet, vegeu: ALCALDE, Sergi "Els familiars del Sant Ofici de la Vila de Canet de Mar: origen de problemes institucionals i veïnals en els segles XVII i XVIII". A: *Un dia de Fúria: Barcelona, 10 de març de 1820*. Coordinat per Francesc Luttikhuisen. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Març 2020. Pàg. 9-20.

